

Pedru kute memā pi'ôk kumrēx no'ôk ne ja.

Jejukôt ba djwÿnhbê Pedru ne mebê idjaer kute amim Jeju marjamā pi'ôk no'ôk ne. Ar ja ne ar apÿnh pykakôt ajmà nhym me Jejukôt aro ajkë ne. Nhym kam Pedru kute aro tÿx ne o kïnhmä arkum pi'ôk no'ôk ne. Ne arkum,

—Mrämri ne gwaj pykajabê babari Jejukôt batokry. Te batokry gwaj Jeju'ã bangrà tÿx. Arÿm gwaj bakutêp gwaj bakïnh djà dji. Gwaj Jeju'ã amijakren kudjwa te batokryn tu amikajmâtä Jeju kamnhïx ne bakïnh. Näm ã Pedru arkum ane.

¹ Ibê Pedru. Jeju Kritu ne ijano ba memā 'ã idjujarënh ar iba. Ba ne ba pi'ôk no'ôkkam ar amâ ikabën jarë. Amrëbê gar apÿnh me õ pykakôt aben bê abingrànhja nhym me kute ar ajo me bajtemo baja ba ar amâ ikabën. Pykabê Põtukam, Garaxakam Kapadôkam, Adjijkam, Bixinijkam, ar aben bê abingrànhja, ba ar amâ ikabën jarë.

² Metïndjwÿnh, me Babäm djwÿnh arÿm amijo ar apytà. Amrëbê: mÿjja kunï kator kêtri amijo ar apytà. Kute prïne amikukäm mÿjja kunï markam amijo ar apytà. Karõ ne ar ajo mexo ba gar arÿm kôt amextiren ajmâ akute kêt ne ar aba. Ne kam katât Jeju Kritu kabën man kôt ar amijo aba. Amrëbê: ne me bakukämäre mry kamrô me kaprêk nhym Metïndjwÿnh arÿm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt ne. Jakamdjwÿ arÿm Kritu pîte'ykam ty nhym kamrô prôt. Kam ne

Metīndjwŷnh arȳm ar ajaxwe maro aknon ar akam ngryk kêt.

Gê tu kum ar akaprī:kumrēx* gar adjumar mexo amū amikamēn arȳm adjumar mexkumrēx ne.

Mŷj ne me kute amiwŷr kamnhîxmâ?

Rô 8.29; Ep 1.4; A Xim 1.9; Ped k 2.9

³ Ba Metīndjwŷnhmâ mextire jarē. Metīndjwŷnh ne ra:xkumrēx. Kubê Bēnjadjwŷr djwŷnhbê Jeju Kritu Bâm. Ta ne ukaprī ra:xi. Ukaprī raxkôt ne arȳm gwaj bamâ amak bô. Ga, me nã kurûm apôxkam me umar djà nyja pumû. Metīndjwŷnhdjwŷ ne gwaj bajamak bô gwaj arȳm badjumar djà nyn kam bamâ katât amijo baba prâ:m ne bamâ Metīndjwŷnh kî:nhkumrēx. Jeju Kritu tyk ne akubyn tînkam ne arȳm gwaj bamâ bajamak bô gwaj arȳm badjumar djà ny. Kute gwaj bamâ bajamak bônhkam gwaj tu 'yr babôxmâ kamnhîxkumrēx. Dja gwaj 'yr bôx ne kôt ar baba rã'â: rã'â ne.

⁴ Nhym kam arȳm gwaj bamâ mŷjja mexti:re ngâ, gwaj bamâ mŷjja kume:x ngâ. Djâm mŷjja rerekmâ? Kati. Djâm punumâ? Kati. Mŷjja mex rã'â: rã'â ne. Kàjkwa djwŷnhkam ne arȳm ar amâ kudji.

⁵ 'Itŷxo Metīndjwŷnh kute mâ amim ar apytâr mex ne ar ajo ba. Gar tu amim markumrêx nhym kute mâ 'itŷxo ar apytâr mex ne ar ajo ba. Dja mâ amim ar ajo ba: nhym me kute aminhinomâ amimênh djà nhô akati arȳm bôx. Bôx nhym arȳm prîne amimex kôt ar ajo mexkumrêx.

---

* **1:2** Djâm ar ga ne gar adjukaprî nhym pânh arȳm kum ar akaprî Kati. Ta ne tu kum ar akaprîkumrêx.

6 Jakam godja gar apŷnh mŷjjakam akaprī jabej. Me kum ar akurê nàrakanê nàr anhōbikwa'õ abê tyk nàr mŷjja 'õdjwŷkam akaprī jabej. On dja akaprī kêt ne. Dja te akaprīn akînhti:re. Mŷkam? Bir, dja gar Metîndjwŷnhkôt amexti:rekumrēx. Ja ne gar amiwŷr kam ama. Kam ne gar akînhti:re. Akaprī japôkmâ akînhti:re.

7 Ga, kên karýrkam punu kunî kator kadju me kute kuwykam adjwŷrja pumû. Nhym kam arŷm mexkumrêx. Ar gadjwŷ dja me kum ar akurê nàrakanê nàr anhōbikwa'õ abê tyk nàr mŷjja 'õdjwŷkam akaprī jabej. Kam dja gar amim Metîndjwŷnh man amim maro amû amikamën arŷm mar rax ne. Aje Metîndjwŷnh mar raxkam akînhkumrêx. Kam akînho kên karýrkam me kînhja jakrenh me:x ne. Kên karýr dja on akuno. Nhym be, ar ga dja gar tu amim Jeju Kritu mar raxkumrêx nhym akubyn bôx ne apumûn ar ajâ amim,

—Be, inhô me wâ mex djô'ã ne me mâ imex jarêñ irax jarê ba kam arŷm ikînhkumrêx, ane. Dja ã ar amex djô'ã ane.

8 Ar ga ne gar omûnh kêt. Te aje omûnh kêt ne amâ abê:kumrêx. Te jakam aje omûnh kêt ne aje tu amim markumrêxkam arŷm akî:nhkumrêx ne te: aje akînh'â memâ amijarêñh mex prâmje.

9 Metîndjwŷnh kute ar apytârmâ gar tu amim Kritu markumrêx nhym arŷm ar apytâ gar kam arŷm akî:nhkumrêx.

10 Djâm amrêbê: ne Metîndjwŷnh kukwakam kabêñ jarêñh djwŷnh kute gwaj bapytâr mar? Mŷjja Metîndjwŷnh kute gwaj bapytârmâ djâm me kute mar? Kati. Nâm me memâ kum,

—Metīndjwŷnh ta dja ī tu kum me kaprīkumrēx, anhŷro ba. Jabit ne me arē. Ne kam te: kute amikukām gwaj bapytâr mar mex prāmje. Nām me te: kute marmā prīne pi'ōkkôt abenā Metīndjwŷnh kabēn jarēn abenmā kum,

¹¹ —Je tō, mŷj xêja ne Metīndjwŷnh ta tu mekam ukaprīkumrēx? Mŷj dja me utâr on? Nhŷnh amex jakam dja ā meo ane? Nām me ā amim ane. Nhym Kritu Karō me kadjwŷnhbê amijo kajkep ne memā Kritu'ā ajarē. Nām memā kum,

—Dja tokryn kam ī arȳm raxkumrēx. Nām ā Karō memā ane nhym me te: kute amikukām gwaj bapytâr mar mex prāmje. Mŷjjao kute gwaj bapytâr ja te kute mar mex prāmje.

¹² Nhym kam Metīndjwŷnh arȳm memā kum,

—Djām me ajā ne ba ikabēn ja jarē ga me te: aje mar mexmā? Kati. Tū:mrâm me akamin-grānyre'ā ne ba ikabēn jarē, ane. Metīndjwŷnh memā ane nhym kam 'ātūmkam ujarēnh djwŷnh ar arȳm kàj bê ar amā Kritu'ā ujarēnh ny jarē. Kute kàjkwa kurūm memā Metīndjwŷnh Karō janorkôt me ar amā arē gar gajbit arȳm ama. Kadgy mrânh djwŷnhdjwŷ te kute mar prāmje gar gajbit arȳm ama.

Me mexti:ren axwe kêt ne ar ba'ā kute memā karō.

Ep 4.1; Kor 1.10; Tex k 2.10; Xit 2.14

¹³ Ar aje markam dja gar ano tŷx ne ajamak mex ne ajaxwe kêt kadgy amijāno djan mrâmri akînh djàkam amakkumrēx. Kwârïk wânh kam amak katêri 'ā adjukanga kêt. Dja Jeju Kritu bôx ne arȳm memā amijo amirît ne arȳm ar amā akînh djà nhõrkumrēx.

14 Ga, me pr̄ire kute nā kabēn mar ne kōt kute amijo baja pumū. Ar gadjw̄y dja gar Met̄indjw̄ynh kabēn man kōt ar amijo aba. Amr̄ebē ne gar ajamakkre kēt ne amā mȳjja punu kīnh. Kwārīk wānh akubyn amā kīnh kēt.

15 Met̄indjw̄ynh ne mexti:ren axwe kētkumrēx. Ar ga dja gar Met̄indjw̄ynhkōt amextiren ajaxwe kēt ne ar aba. Amrānh kunīkōt ajmā akute kēt ne ar aba. Met̄indjw̄ynh ta ne amiw̄yr ar ajuw ne ar ajo ba.

16 Amr̄ebē: ne me bakukāmāremā kum, “Ba ne ba imexti:ren ijaxwe kētkumrēx ne ar iba. Dja gar ikudjwa amextiren ajaxwe kēt ne ar aba.” Nām ā me bakukāmāremā ane nhym me arȳm 'ā pi'ōk no'ōk. Kam dja gar amexti:ren ajaxwe kēt ne ar aba.

17 Kàjkwakam me Babām djw̄ynhmā ne gar amijo a'u. Ta ne kute me kunī axwe markam kute memā axwe pānh jarēnh. Me kute axwekōt amijo badjāri 'ānh dja memā pānh jarēnho tē. Dja katāt me kunīmā pānh jarē. Ar gadjw̄y kute ar amā ajaxwe pānh jarēnh karō amijāno djan ar aba. Ga, me me bajtem nhō pykakam ar bakam amijāno ām ne katāt kute amijo baja pumū. Ar gadjw̄y pykakam ar abari amā Met̄indjw̄ynh pymān amijāno dja. Ajaxwe kēt kadjy amijāno djan katāt ar amijo aba.

18 Amr̄ebē ne gar te ajaxwe kētmā ar akukāmākjē kukrādjā kōt amijo aba kajgo:n ajaxwe rā'ā. Nhym kam Kritu arȳm ar ajaxweo pānh nhym kam Met̄indjw̄ynh arȳm tu ar amā axwe kēt jarē gar kum ajaxwe kēt. Djām kryt jakao nār kēn karyo ne ar ajaxweo pānh? Kati.

19 Metīndjwŷnh ne kum kra kĩ:nh. Nãm te kum kĩnh ne arȳm pykamã ano nhym arȳm amikamrôo ar ajaxweo pãnh. Ga, me bakukãmãre kute mrykĩ'ãtomti par ne kute Metīndjwŷnhmã bôrja pumû. Mry punu kêt ne prîne kà mex ne me kupa. Kritudjwŷ ajmã kute kêt ne axwe kêtkumrêx ne arȳm ar ajaxweo pãnh. Pîte'ykam ne kamrô prôt ne arȳm tyn kam arȳm o ar ajaxweo pãnh. Kam dja gar amijâno djan katât ar amijo aba.

20 Mrãmri ne Metīndjwŷnh amim Kritu'ã karõkumrêx. Amim tyk'ã karõkumrêx. Pykamẽ kàjkwamẽ mŷjja kunî kêttri ne amim 'ã karõkumrêx. Ne kam 'ãtûmkam arȳm ar akadjy Krituo amirît ne. Mŷjja kunî kute aminhinomã amimẽnh djà nhõ akati jakam arȳm o amirît ne.

21 Nãm ar akadjy o amirît gar aje kôt tu amim Metīndjwŷnh markumrêx. Nãm o amirît nhym ty nhym akubyn o tîn ne amiraxo o rax nhym arȳm ra:x ne uma:kumrêx. Mŷj kadjy? Bir, gar aje tu amim Metīndjwŷnh markumrêx ne aje amiwŷr kôt atîn kamnhîxmã. Ja kadjy ne akubyn Krituo tîn nhym arȳm ra:xkumrêx.

22 Jakam ne gar arȳm kabën katât man kôt ar amijo aban arȳm ajmã akute kêt ne ar aban arȳm mrãmri amã me abê katàtkumrêx. Jeju kukwakam me bakamyja amã me abê katàtkumrêx. Kam, dja gar ã anen amim ajaxwe'õ'ã karõ kêtkumrêx ne arȳm ar amã aben jabê:.

23 Ga, te bàygogo 'y mex ne punu prãmjja pumû. Nhym me bàygogo 'y mex kre nhym arȳm ingrôtja pumû. Ar gadjwŷ ne me ar amã Metīndjwŷnh kabën jarê, Metīndjwŷnh kabën kute mŷjja 'y pyràk

ne me ar amā arẽ. Nhym me kute ar amā arẽnhja ne kute me àkre pyràk. Djãm Metindjwýnh kabẽn punu prãm? Kati. Mex rã'ã: rã'ã. Tãm ne me ar amā arẽ gar aman arȳm tu amim Metindjwýnh markumrēx. Nã gãm ar mÿjja nhingrõt mãn pràbê tu amim markumrēx. Nhym kam arȳm ar amā ajamak bô gar arȳm adjumar djà ny kute mrãmri ne me prïre bixadjwýr nykam umar djà ny pyràk. Ne kam arȳm amā Metindjwýnh kñ:nh ne aje mar prã:m ne aje katàt amijo aba prã:m ne. Metindjwýnh ne amikabẽn pýnh ne arẽ. Djãm kute atemã kabẽn 'õ jarënhmã ne kute o kabẽn tûm japanh ne o biknormã? Arkati. Kute amikabẽno bïknor këtkumrêx.

²⁴ Ikabẽnja kôt ne me amrẽbê: me bakukãmãremã kabẽn jarẽn memã kum,
“Ga, bõja pumû. Bõ tñ 'ikrãnnne ne arȳm mjô. Me badjwý ne gu me bakunî batñ ne ar baba 'ikrãnnne.

Ga, pidjôrã mexkumrêxja pumû. Pidjôrã mex 'ikrãnnne ne arȳm rôrôk ne. Me badjwý ne gu me bamex 'ikrãnnne.

²⁵ Nhym be, Metindjwýnh ne amikabẽn pýnh ne arẽ. Djãm kute iby atemã kabẽn 'õ jarënh ne kute o kabẽn tûm japanh ne o biknormã? Arkati. Kute mar tÿx rã'ã: rã'ã ne.”[†]

Nãm me ã me bakukãmãremã ane. Kam ne gwaj kabẽn mar pýnh. Amrẽbê ne me kàj bê ar amã Kritu'ã ujarënh ny jarẽ. Kabẽn pydjin arẽ gar mar pydji.

[†] **1:25** Kute amikabẽn jarënh ne o bïknor këtkumrêx. Kute apýnh mÿjja jarënh kôt dja mÿjja kunî apôx mexkumrêx.

2

¹ Me kute ar amā Kritu'ā ujarēnh ny jarēnh ar aje mar pydjikam

on wānh me kàxā akabēn punu kanga.

Aje memā ajêxkôt me noo abiknor on wānh kanga.

On wānh ajêx ne aje amijo Jeju mar mexja kanga.

Me'õ nhō mŷjja'ā angryk on wānh kanga.

Akabēn punu kunī on wānh kanga.

² Metîndjwŷnh kabēn kute me kà kangô pyràk dja ga amā kînh. Aje me prîre rwŷk ny pyràk kute kum kà djành pyràk ã amā kabēn kînho ane. Ne kabēn maro t :n maro am  amikam en mar ra:x ne.

³ Aje ar m amim B njadjw r djwŷnh mex kakinhkam dja ga ã amā kabēn kînho ane.

Kute Kritu'ā k n jakre.

⁴ Kritu ne kute k n pyràk. Nhym be, k n ne t n ne ar ba k t. Nhym be, Kritubit ne t n ne ar ba. Kute k n pyràk gar ar m ' r b x. Nhym me kw  ar m kanga. Nhym be, Metîndjwŷnh ta ar m amijo ut . Kute o me ut r kadgy ar m amijo ut . Kum k nhkumr x kute mr mri ne me kum k n p nh rax k nh pyràk.

⁵ Ar gadjw  ne gar aje ap nh k n pyràk. Nhym be, k n ne t n ne ar ba k t. Ar gajbit ne gar at n ne ar aba. Aje ap nh k n pyràk. Ga, me bakuk m re kute k no Metîndjwŷnh nh o kikreti nhip xja pum . Ar gadjw  ne Metîndjwŷnh ar m ar ajo kran ar am  Kar  jano nhym kam ar m ar akam nh n ar ajo ba. Gar kam ar m abeno anh bikwa mexo m . N m ar ajo kute mr mri ne k no kikreti nhip xo m r pyràk. Ne kam ajte amim ar apumjuw, kute ar ajo me kadgy Metîndjwŷnh mar djw nhm  ne ar

apumjuw. Ga, me kadju Metīndjwŷnh mar djwŷnh kute Metīndjwŷnh nhõ kikretikam kum mry bôr nhym kum kînhja pumû.

Ar gadjwŷ Karō kute ar ajo bakam ne gar kum apŷnh kînh djà nhõro aba nhym kum kînh. Ar aje tu amim Jeju Kritu markam ne kum kînh.

⁶ Be, nhym kam Metīndjwŷnh kẽn'ã Kritu jakre. Kẽn pânh raxja, me kum kînhja'ã ne akren me bakukâmãremã kum,

"Ota ba krîraxbê Xijâokam kẽno kikremo kajpa nhym dja. Kẽn mexkumrêx, kẽn pânh rax ne ba amijo utân kudja.

Me kute tu amim kẽnja markumrêx dja me pijàm kadju kêtakumrêx."

Nâm Metīndjwŷnh ã Kritu'ã me bakukâmãremã ane nhym me arŷm 'ã pi'ôk no'ôk ne.

⁷ Ar ga ne gar arŷm tu amim Kritu markumrêx ne arŷm amã kî:nh. Amã kînh kute mrämri ne me kum kẽn pânh rax kî:nh pyràk.

Nhym be, me amakkre kêtja ne me kute amim Kritu mar kêt ne kanga. Nhym be, Metīndjwŷnh ta arŷm kàjmã kum rax kamẽ nhym arŷm ra:x. Kritu'ã ne amrêbê me bakukâmãre memã ajarë. Nâm me memã kum,

"E kum kẽn ja ne me kute kikreo ãm djwŷnhja kute kikremã armã te omûn kam bõm kumẽ.

Kẽn ja ne arŷm kute kikremo kajpar, kum kajpar tÿxi", ane.

Be ga, me bakukâmãre kute amrêbê: memã anhŷr kôt me arŷm kute Kritu kangaja pumû. Nhym kam Metīndjwŷnh arŷm kàjmã kum rax kamẽ nhym arŷm ra:x ne.

⁸ Nâm me memã kum,

“Kēn ne kute me par tok nhym kam me rôrôk prãmkumrēx”, ane.

Me amakkre kêt ne me kute me rôrôkja pyràk. Näm me kute amim Kritu mar kêt ne kam arȳm me biknor tokry djàkam akuno. Metîndjwýnh kute amrêbê: me'ã amim karõ kôt dja me arȳm akuno.

9 Nhym be, ar ga ne Metîndjwýnh arȳm amijo ar apytà. Ar ga ne gar aje mrãmri ne me kadŷ Metîndjwýnh mar djwýnh rûnh pyràk. Nhym B  njadjw  r djwýnh ne ar ajo ba. Ar ab   Metîndjwýnh nh   me w  nhkumr  x nhym arȳm amim ar ajo ba. Ar gajbit ne amim ar ajo ba. Amr  b   ne gar ajaxwe: ne aje mrãmri ne me akam  t k   tykkam rôrôk baja pyràk. Gar ari ajaxweo aba nhym Metîndjwýnh arȳm amiw  r ar ajuw ne ar ajo ba. Jakam ar aje mrãmri ne me ir  kam kat  t ba pyràk ne kat  t Metîndjwýnh k  t ar amijo aba. Ne kam arȳm mem   ra:xm   mextire '   adjujar  nh ar aba.

10 Amr  b   ne gar ate me kajgo k  t ar aba. Nhym Metîndjwýnh arȳm jakam ar ajo kran amik  t ar ajo ba. Amr  b   ne kum ar akapr   k  t. Ne kam arȳm jakam kum ar akapr  .

11 Ga, me me bajtem nh   pykakam ar baja pum  . Dj  m me kute amikukr  dj   kangan me bajtem kukr  dj   marn k  t amijo ba pr  m? Kati. Ar gadjw   ne gar me kum Metîndjwýnh k  nh k  tja m   ro'   ar aba. Me kum amidjw  nhbito k  nh pr  mkam axwe:. Me axwe k  t ar ajaxwe pym  :. Dj  m ar aje Metîndjwýnh kukr  dj   kangan me axwe kukr  dj   'am  nh ne k  t ajaxwem  ? Kati. Kw  r  k w  nh. Dja gar Metîndjw  nhm   amijangri t  y.

12 Me kute Metīndjwŷnh mar kêtjamē ro'ā ar abakam dja gar katàt ar amijo aba. Nhym kam me ar apumūn arȳm ar ajā 'êx jabej ne arïk ar ajā kute,

—Ga, me axweja pumū, anhŷr jabej. Kwãrïk wânh râ'ā. Ar ga dja gar memā katàt ar amijo aban adjukaprī. Katàt ar amijo aba: nhym kam Kritu arȳm bôx. Bôx nhym me arȳm amiman Metīndjwŷnhmā kum,

—Mrämri amexkumrēx. Me kute amim amarja katàt ar amijo ban ukaprī. Ba kam gadjwŷ amex ma. Mrämri amexkumrēx, ane. Dja me ar akatàt pumūn arȳm ã Metīndjwŷnhmā ane.

Me kute me bënjadjwŷr kabēn marmā.

Rô 13.1; Xit 3.1

13 Ba ar amā arẽ gar ama. Dja gar pykakam me bënjadjwŷr kabēn kunī ma. Mýkam? Bir, gar arȳm kàjkwakam anhõ Bënjadjwŷr djwŷnh kabēn maro aba. Ta ne arȳm ar amā me'ā karõn ar amā,

—Pykakam ar anhõ bënjadjwŷr kabēn ma, ane. Kute ar amā anhŷrkam ar aje pykakam anhõ bënjadjwŷrdjwŷ kabēn marmā. Bënjadjwŷr raxo kute me bënjadjwŷr kunī jakrenhja dja gar kabēn ma.

14 När me bënjadjwŷr kute atāri ar amā ūr ja dja gar kabēn ma.

Metīndjwŷnh ta ne ar amā me bënjadjwŷr jano. Ta ne ar amā aje me kabēn marmā arẽ. Mŷj kadŷj ne ar amā me arẽ? Bir, dja me bënjadjwŷr me axweo bikēnho ba. När, dja me katàt kute amijo bajamā mex jarênhba. Me kute ã meo anhŷr kadŷj ne ar amā me bënjadjwŷr jarẽ. Kam, dja gar me bënjadjwŷr kabēn man katàt ar amijo aba.

15 Katàt ar amijo aba nhym kam me kwì ar ajã kabẽn kajgo kumex jarẽ. Me bẽn kati dja me ã ar ajã ane. Kwärïk wãnh rã'ã. Ar ga dja gar arek katàt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt. Nhym kam amû me kräptî arÿm ar amexkôt ar apumûn arÿm me kabẽn kajgoja mar kêt. Nhym kam me arÿm anhikrên arek dja. Dja gar aje katàt amijo abao ã me kabẽn kajgoja nhityo ane. Metïndjwÿnh kute ar amã 'ã karõ kôt dja gar ã ane.

16 Amrëbê ne gar te ajaxwe këtmã ne ajaxwe rã'ã. Jakam ne Kritu arÿm ar ajaxwebê ar apytàn arÿm ar amã tÿx jangij. Ar ajaxwebê ar atÿxkam ar ga ne gar arek mekôt ar aban adjumar mex. Arek mekôt ar abakam kwärïk wãnh arïk ar aba kêt. Ga, me kwì kute,

—Ba ne ba arek mekôt ar iban idjumar mex, anhÿrja pumû. Näm me anen kam arïk ar ban axwe:. Ne kam me kute mrämri ne me kute kubëkà mex jangjênh ne kadwjyñhbê punu rã'ã pyràk. Kwärïk wãnh ã amijo anhÿr kêt. Ar ga dja gar abê Metïndjwÿnh nhõ àpênhkumrêx ne kum adjàpênh tÿx ne katàt kabẽn man kôt ar amijo aba.

17 Me kunî ar aje kàjmã memã rax kamënh kadŷ dja gar amima. Jeju kukwakam ar aje meo akamyja ar amã me abê. Amã Metïndjwÿnh rax pyman bënjadwjyr raxja kàjmã kum rax kamë.

18 Me kute ar ajõ ar apa 'amÿnh gar memã adjàpênh kajgo ar aba ar, ar amã ne ba ikabẽn jarẽ. Dja gar akränmã pykakam ar ajo ba djwÿnhmã adjàpênh katàt ne rax ma. Djäm ar ajo ba djwÿnh mex ne kabôt katikambit dja gar kabẽn kôt kum adjàpênh katàt? Kati. Àkrê prämkamdjwÿ kum adjàpênh katàt.

19 Mŷj dja gar nẽn kam arȳm Metīndjwȳnhō kīnh nhym ar amā mex jarē? Bir, dja gar katat Metīndjwȳnhō kabēn man kōt ar amijo aba. Nhym kōt me arȳm ar ajo ajkē gar kōt arȳm atokry ne akaprī ma. Kam dja gar Metīndjwȳnhō kīnh nhym arȳm ar amā mex jarē.

20 Godja gar ajaxwe nhym me pānh ar ajo bikēnh jabej gar kam akrānmā amitokry mar jabej. Djām kam gar arȳm Metīndjwȳnhō kīnh nhym kute ar amā mex jarēnhmā? Kati. Nhym be, godja gar katat ar amijo aba nhym me arȳm kōt ar ajo bikēnh jabej gar kam akrānmā atokry mar jabej. Katat ar aje amijo abakambit dja gar arȳm Metīndjwȳnhō kīnh nhym ar amā amex jarē.

21 Katat ar aje amijo abakōt me kute ar ajo bikēnh gar kōt atokry. Ja kadjy ne Metīndjwȳnhō amiwyr ar ajuw ne ar ajo ba. Ga, Kritudjwȳ gwaj bakadjy tokryja pumū. Gwaj baje kudjwa katat amijo baban kōt batokry kadjy ne gwaj bakadjy tokry.

22 “Djā nām Kritu axwe? Kati. Djā nām memā 'ēx ne me noo akno? Kati.”*

23 Me kum àkjērkam djā nām amipānh memā akij? Kati. Tokrykam djā nām me kangrō? Kati. Nām Metīndjwȳnhmā amijarē. Kute katat memā axwe pānh jarēnh djwȳnhkumrēx jamā ne amijarē.

24 Kritu ta ne pîte'ykam gwaj bajaxweo pānh. Mŷj kadjy ne gwaj bajaxweo pānh? Bir, gwaj bamā bajaxwe prām kêt kadjy.

---

* **2:22** Amrēbê ne Metīndjwȳnhō kukwakam kabēn jarēnh djwȳnhbê Idjaij ja jarē nhym kam Pedru kōt arē.

Ga, me tyk kum axwe prām kêtja pumū. Gwaj badjwȳ arȳm batykmān pràbē bamā bajaxwe prām kêt ne ar baban baje kabēn marn kôt baje amijo baba prām. Ja kadjy ne arȳm gwaj bajaxweo pānh. Mry kà punuo ne me prīne ôm nhym kam Metīndjwȳnh arȳm kôt gwaj bajo mex gwaj kam ã bamā bajaxwe prām kête ane.

²⁵ Ga, mryo ba djwȳnh kêtka mrykī'ātomti arȳm no biknor ne ate ar baja pumū. Ar gadjwȳ ne gar ate ar aba. Nhym be, jakam gar arȳm ajo ba djwȳnh Jeju'yr amijo akēx ne kôt ar amijo aba nhym arȳm ar apytàro ba.

3

Kute prōmē mjēnmā abenā karō.

Xit 2.2; Xim k 2.9, 3.11

¹ Ě, ar apa, arȳm ar amjēnwā, ar amā ne ba ikabēn ne. Dja gar akrānmā amjēn kabēn maro aba. Ar ajō amjēn kute amim Metīndjwȳnh kabēn mar prām kêt jabej ga dja ga katàt kabēn kôt ar amijo aban ī arȳm 'yr o akēx ne.

² Godja te amim Metīndjwȳnh kabēn mar kêt ne arȳm apumū. Katàt aje amijo aban amā Metīndjwȳnh rax pymakôt arȳm apumū. Ne kam amex kôt arȳm Metīndjwȳnh'yr amijo akēx ne tu amim markumrēx.

³ Be, mȳj dja ga amexkam akute nhym me kum akīnh ne? Djām akunhērkam nàr djām akī prīne mex nàr djām apȳnh anhō kēn karýrkam nàr djām aje akà mex jangjēhkam? Djām akunhēr jabit ne arȳm kôt amex? Kati.

4 Bir, mŷj dja ga ga amexkam akute nhym me kum akñh ne? Bir, dja ga anhōkre kadjwŷnhbê akabēn mexbit man memā aprîren akrânmâ memâ abēn rereko aba nhym me arŷm kum akñhkumrēx. Nhym kam Metîndjwŷnhdjwŷ kum akñ:nhkumrēx kute mrâmri ne me kum õ mŷjja pânh ra:x kînh pyràk.

5 Amrêbê ne me bakukâmâre nire kwŷ mextiren axwe kêt ne ar ba. Ne Metîndjwŷnh kanàrràm ar ban arŷm kabēn mexbit jarêñ akrânmâ mjêñ kabēn maro ba.

6 Ga, Xara kute Abraão kabēn marja pumû. Nâm katât kôt ar amijo ban kum rax jarêñ ar o ba. Ar aje Xara tàmdjwŷ pyràk dja gar kudjwa amjêñ kabēn man arŷm atñ prâm kêt.

7 Ë, ar apa, arŷm ar aprôwâ, ar amâdjwŷ ne ba ikabēn ne. Kwârïk wânh amidjwŷnhbit maro aba kêt ne prîne amim aprô maro aba. Ajitŷxo aje aprô jakrenhkam kum aprî:ren amâ abê. Djâm amâ aprô jabê kêt nhym Metîndjwŷnh kute amarmâ? Aje kum amijo adjâ'wŷr nhym kute amarmâ? Kati. Dja ga amâ abê kêt nhym Metîndjwŷnh arŷm amar kêt. Nhym be dja ga amâ aprô jabê nhym arŷm akabēn ma. Djâm apydji ne Metîndjwŷnhkôt atñ ne ar abamâ? Kati. Metîndjwŷnh djukaprîkôt ne ga aprõmê kôt ar atñ ne ar abamâ.

Me kute katât amijo bamâ.

Ep 4.1; Kor 1.10; Tex k 4.1; Ped k 2.12

8 Jakam ne ba ar akunîmâ ikabēn. Gora ar akunî axikôt abenmâ akabēn jarê. Kwârïk wânh amidjwŷnhbit maro aba kêt. Dja gar aben maro aba. Kute me kamy kum kamy jabê pyràk dja gar

ã amā aben jabēo ane. Ar amā aben kaprīn amijo angrin akàtām ne ar abeno aba.

⁹ Kwārīk wānh me'ō ar ajo ajkē gar amipānh o abikēnh kêt. Nàr, kwārīk wānh me'ō ar amā akij gar amipānh kum adjàkjēr kêt. Ate dja gar kum akabēn mex jarēn o djuw mex. Ar aje ã abenmā anhŷr kadjy ne Metīndjwŷnh amiwŷr ar ajuw ne ar ajo ba. Ja dja gar aman ikabēn kôt amijo ane nhym Metīndjwŷnh ī arŷm ar amā akīnh djà ngān ar ajo djuw mex.

¹⁰ Amrēbê: ne me bakukāmāre memā kum,
“Ar adjumar mex ne atīn 'iryen ar abamā djām ar
amā ja kīnh? Mŷj dja gar kadjy amijon?

Bir, kwārīk wānh akabēn punu'ō jarēnh kêt. Aje me
noo abiknor kadjy, kwārīk wānh memā ajēx
kêt.

¹¹ Godja me arīk ar ban axwe on memā akàx. Ar ga
dja gar ajaxwe kêt ne amā me kaprī.

Ar akunī abenkam adjumar mex kadjy dja gar
aben nêje aben jakren akabôt katin ar aba
ne 'ã adjukanga kêt.

¹² Mŷkam dja gar abenkam adjumar mex? Bir,
Bēnjadjwŷr djwŷnh kute katât me kute amijo
baja pumūnh.

Ne kam me kute kum amijo à'wŷrkam arŷm kute
me kabēn marn kam kute me kabēn kôt
memā ipêx.

Nhym be, me axweja ne Metīndjwŷnh arŷm mekam
no kà nhàn ngryk ne arŷm mebê aptâ”, ane.

Me kute amrēbê: me bakukāmāremā anhŷrkam dja
gar ã amexo ane.

¹³ Ar amex prāmkam djām me kute ar ajo bikēnh
prām? Kati.

14 Nàr gar katàt ar amijo aba nhym me kôt ar ajo bikēnh jabej gar arȳm atokry. Atokry japôkmā akīnh. Akīnh ja dja gar ama. Kwārīk wānh kam ar amā me uma kêt ne atīn prām kêt.

15 Ne ate Bēnjadjwŷr djwŷnh, Metīndjwŷnh ma. Ne mexo umatija ma. Ne ano tŷx. Amikôt aje memā amijarēnh kadgy ano tŷx. Dja me abej akukij ne amā,

—Mŷj ne ga aman arȳm, “Dja ba Metīndjwŷnh kôt itīn ne ar iba rā'ā: rā'ā ne”, anhŷro aba? Mŷj ne ga ama? ane. Dja me ā abej akukjêro ane ga kam amikôt memā amijarēn memā kum,

—Kritu ikadgy ty. Ba arȳm tu amim markumrēx. Kam dja ba Metīndjwŷnh kôt itīn ne ar iba rā'ā: rā'ā ne, ane. Kwārīk wānh memā bêx kêt. Metīndjwŷnh mexo uma dja gar aman memā aprīren memā amijarē.

16 Dja gar katàt ar amijo aban amikam ajaxwe'ō mar kêt nhym me arȳm ar ajā 'êx ne memā kum,

—Djām tāmwā katàt kute amijo ba got? Kati, axwe, anhŷro ba. Kwārīk wānh rā'ā. Dja te me ar ajā anhŷro ba, ar ga dja gar katàt amijo aba rā'ā. Ne katàt amijo aba tāmtā: nhym kam me arȳm ar akatàtkumrēx kôt ar apumūn arȳm amikam pijàm ne. Me amikam pijàmmā dja gar katàt amijo ar aba rā'ā.

17 Mŷkam ne me ar ajā kabēn punu? Bir, godja Metīndjwŷnh ar atokry'ā amim karō jabej. Kute ar ajā amim karō kôt ne me ar ajā kabēn punu gar arȳm atokry. Ajaxwe kêt ne atokry. Ne te atokry ne Metīndjwŷnhmābit amexkumrēx. Nhym be, me kwŷ axwekumrēx nhym Metīndjwŷnh arȳm memā

axwe jarē nhym me arȳm tokry:. Nhym be, ga te ajaxwe kêt ne atokry, ja ne mex.

18 Be ga, Kritudjwȳ tokryja pumū. Gwaj bajaxwekôt tokry. Gwaj bajaxwekumrēx nhym ta axwe kêtekumrēx ne arȳm gwaj bajaxwe pānh tokry. Kute Metīndjwȳnh'yr gwaj bajo akēx kadjy tokry. Nām me kubī. Kritu nhīkumrēx nhym me kubī. Nhym kam Metīndjwȳnh Karō akubyn o tīn ne.

19 Amrēbē: Nôwe me bakukāmāremē ro'ā ar bakam ne ngô me imex nhym me arȳm ty. Nhym kam Metīndjwȳnh arȳm me karōbê ijê. Me tīn ne ar bari ne Metīndjwȳnh arȳm Nôwemā Karō jano nhym arȳm kum arē. Kum arē nhym kuman arȳm kàj bê me akren memā kum,

—Ar ajaxwe:. On wānh ajaxwemā anhire. Nām ã memā anhȳro ba. Kute kà raxo ãmri ne ã memā anhȳro ba.

20 Nôwe te memā ane nhym me axwe rā'ā ne. Nhym kam Metīndjwȳnh ngryk tō:n te me kute amijaxwe krā'yrmā kam ama:. Nhym kam ngô arȳm me imex nhym me arȳm ty. Nhym kam Metīndjwȳnh arȳm me karōbê ijê. Nhym be, me ngrērebit arȳm amim kabēn ma. Ar kubē 8bit arȳm amim kabēn man arȳm wānh axwemā ire. Ne kam arȳm kàmā wadjàn kam tyk kêt. Ga, ar kute amim Metīndjwȳnh mar ne arȳm kàkam ūrja pumū. Kam Metīndjwȳnh arȳm ngôkam ar utān ar aro ba.

21 Gwaj badjwȳ ne gwaj tu amim Kritu markumrēx nhym me arȳm ngômā gwaj bajangij. Mŷj'ā ne ngô kurūm bajapôxja amijakre? Bir, Jejumē ro'ā akubyn batīn'ā ne amijakre. Gwaj Jejumē ro'ā akubyn batīnkam ne gwaj arȳm Jejukôt katât ar amijo baba. Djām mŷjja punu'ō gwaj

banhĩ'ã atom nhym me gwaj bajā ku'õ? Kati Gwaj katàt ar amijo baban arȳm amim,

—Metīndjwŷnh ne katàt ije amijo ibakôt kute imar, anen arȳm bakīnhkumrēx ne. Ja'ã ne ngô kurũm bajapôxja amijakre.

22 Mrāmri ne Jeju akubyn tĩn kàjkwamā wabin arȳm Metīndjwŷnh djubôk'ānh nhŷ. Bēnjadjwŷr rax ne memā nhŷ ne kute raxo, umao mȳjjja kunī, me kunī jakrenh. Kute kadŷy mrānh djwŷnhmē me bēnjadjwŷrmē me 'itŷx kunī jakrenh mex ne kabēno me anoro nhŷ.

4

Me kute katàt Metīndjwŷnh kabēn kôt amijo ba'ã kute memā karō.

Ep 4.17; Kor 3.5

1 Kritu nhîkumrēx ne arȳm gwaj bapānh tokry. Ar aje ja markam dja gar amikukām mā amim,

—Badjwŷ dja ba kudjwa itokry, ane. Dja gar ã amim ane. Mýkam? Bir, dja gwaj kudjwa batokryn arȳm amim Metīndjwŷnh mar tŷx ne kam arȳm bajaxwe prām kêtkmrēx

2 ne bamā mȳjjja punu kînh kêt. Djām me axwe kôt dja gwaj amidjwŷnhbito kînh kadŷy amima, bamā mȳjjja punu kînh kadŷy amima? Kati:. Arȳm Kritu kudjwa batokrykam dja gwaj Metīndjwŷnh kabēn man kôt amijo baba kadŷy amima.

3 Amrêbê me kute Metīndjwŷnh mar kêtja kôt gar amijo aban aprõ djwŷnh kupa'ã nàr amjên djwŷnh kupa'ã akurê aba. Ne amā mȳjjja punu kînh.

Ne kadjwati kangôkam* ajajbā. Ne me torkam abixaêr punu. Ne kadjwati kangôkam aben tÿx jabej. Ne mÿjjao metîndjwÿnh karô nhipêxmã ami-jarêho aba. Ja ne punu:re. Nhym Metîndjwÿnh ar akam ngryk. Gar kam arÿm Metîndjwÿnh'ÿr amijo akêx ne tu amim markumrêx.

4 Nhym kam me amakkre kêt arÿm ar ajã kabë:n. Me kute axweo ba tÿx râ'äkam ar ajã kabën ne. Me abenmã kum,

—Je tô, mÿkam ne me arÿm gwaj bakôt bixaêr kêt? anen kam arïk abenmã kum,

—Nâm gwaj ba kôt ar ba kêt. Axwe. Nâm me ã abenmã ar ajã ane.

5 Me wã dja me ï prïne amijaxwe kôt Metîndjwÿnhmã amijarë nhym arÿm memã axwe pânh jarë. Kute memã axwe pânh jarënh kadjy arÿm memã dja. Me tînmë me tykmë arÿm memã dja.

6 Ë, me arÿm tykja me tînri ne me memã Kritu'ä ajarë. Mÿj kadjy? Bir, me tînri, pykakam ar bari kute amijaxwe mar ne kam arÿm tykkam Metîndjwÿnhkôt tîn ne ar ba kadjy ne me memã arë.

7 Me kunî kute aminhinomã amimënh djà nhõ akati bôx 'ÿr. Kam dja gar akrâ mex kadjy amiman ajaxwe kêt kadjy amijäno djan kum akabëno aba.

8 Ar aje Metîndjwÿnhmã akabënkam amex. Nhym be, ar amã aben jabêkam gar arÿm ar amexo amû amikamën arÿm ar amexti:re. Kam ar amã aben

* **4:3** Mÿjja me kute o kõm ne kôt bibânh kunîja, kadjwati kangômë uba kangômë, mÿjja kangô kunî ne me kum kadjwati kangô jarë.

jabē:. Dja gar amā aben jabēn arȳm aben jaxwe krāptīo aknon mar kêt ne.

⁹ Dja gar abenmā anhūrkwā jarēn abenkam aku. Kwārīk wānh aben kàxā ar anhō mȳjja'ā maje amim,

—Mȳj kadgy dja ba kum inhō mȳjja jarē? anhȳr kêt.

¹⁰⁻¹¹ Metīndjwȳnh Karō ne ar amā adjàpēnh djà'ā karō. Apȳnh ar anhī djàri ar amā 'ā karō gar apȳnh adjàpēnh djà maro aba.

Ar ajō aje memā kabēn jarēnh'ā kute ar amā karōja, Metīndjwȳnh kabēnkumrēx dja gar memā arē. Kwārīk wānh memā kabēn kajgo'ō jarēnh kêt.

Ne ajte kute ar ajōmā aje meo djuw mex'ā karōja dja gar memā mȳjja nhōro aba ne me kadgy adjàpēnhkumrēx. Aje meo djuw mex kadgy Metīndjwȳnh arȳm ar amā tȳx jadjà. Dja gar arerek kêt ne meo djuw mexo aba. Metīndjwȳnh ne ukaprī:kumrēx. Ar gadjwȳ dja gar adjukaprīkumrēx ne ar adjàpēnh djà'ā adjukanga kêt ne memā adjàpēnh ar aba. Memā adjàpēnh kunikôt dja me arȳm Metīndjwȳnhmā mextire jarē. Ne kum,

—Ga ne ga adjukaprī:kumrēx. Akabēnkôt ne Jeju Kritu bōx. Ba arȳm tu amim markumrēx, ane. Metīndjwȳnh ne ra:x ne kute me kunīo ba djwȳnh. Rax rā'ā: rā'ā ne. Ne ren me kunī kum rax jarē. Mrāmri. Tām ne ja.

Me kum me kute amim Kritu marja kurē.

Mat 10.16; Dju r 16.1; Pir 1.29; Idja 12.3

¹² Akmere, àpnihīre ar, ba ar amā arē gar ama. Ga, me kute kuwykam kēn karȳr jadgwȳrja pumū.

Me adjuw nhym ôr ne xêr nhym mŷjja punu kunî apôx. Ar gadjwÿ dja ar akaprî djà ar ajo ba gar atokry: ne. Birãm ar amâbit ne kute me kute amim Jeju marja tokry prâm kêt pyràk. Gar kam amim,

—Je tô ba ne ba ije amim Jeju maro iba nhym itokry ja ijo ba. Mÿkam? ane. Kwârïk wânh amim ja jarënh kêt.

¹³ Be ga, Kritu tokryja pumû. Me kute amim Kritu mar kräptidjwÿ kôt tokry. Ar gadjwÿ dja gar kôt atokry. Kwârïk wânh kam akaprî kêt. Dja Kritu me:xkumrêx ne uma:n arÿm bôx. Godja jakam kôt atokry jabej dja gar bôxkam akñhti:rekumrêx.

¹⁴ Ar aje amim Kritu mar nhym me arÿm kam kum ar akurê. Djäm kam ar akaprî got? Ga, Metïndjwÿnh Karõ ar amë amijo kajkepja pumû. Karõ ra:xkumrêx ar amë amijo kajkep. Kam te me kum ar akurê gar akñhkumrêx. Me ta ne me Kritu'ã kabën punu. Nhym be, ar ga ne gar kum mextire jarë.

¹⁵ Nhym be, dja ar ajõ aje me par nhym me kôt ajo ajkë ga atokry. När, adjakñhñ nhym me kôt ajo ajkë ga atokry. När aje amim me kukjêr prâm nhym me kute amä amijarënh ga aje amû memä me arënh prâm. Nhym me arÿm kôt ajo ajkë ga atokry. När ajaxwe 'õ nhym me kôt ajo ajkë ga atokry. Djäm kam akñh? Kati. Ajaxwekam akaprîkumrêx. Kwârïk wânh ã amijo anhÿr kêt.

¹⁶ Nhym be, aje mrämri amim Kritu markumrêx nhym me arÿm kôt ajo ajkë ga atokry. Kwârïk wânh kam apijàm kêt. Dja ga kam Metïndjwÿnhmä rax jarënh kum,

—Djünwã, ije amim Kritu markam ne me ijo ajkë ba itokry. Ba kam ikñhkumrêx, ane.

¹⁷ Apÿnh gwaj baje marja Metñndjwÿnh kute gwaj bajaxwe jabej amim gwaj bakukjêrmã. Õ akati gwaj bawyr bôx 'yr. Gwaj bajo dja amim me kukjêrmo krax. Gwaj bajo kute memo kraxkam myj dja ī arÿm me amakkre këtkam nẽ? Bir, dja me axwe jabej amim me kukij nhym me arÿm amijaxwe kôt kum amijarë. Nhym kam arÿm memã pãnh rax jarë. Me kute Kritu'ã ujarënh ny mar kêt pãnh tokry rax jarë.

¹⁸ Amrëbê: ne me bakukâmâre ije ar amã arënhja kôt memã kum,
“Metñndjwÿnh kute me katàt kute amijo baja pytär ne tô, kam àpênh rax.

Nhym kam mã dja me axwemë me kute Metñndjwÿnhbê amijo akëxja mekam nẽ?
Bir, mrämri dja memã pãnh jarë nhym me axwe pãnh tokrykumrëx.”

Nãm me bakukâmâre ã memã ane.

¹⁹ Tãm ne ja. Metñndjwÿnh kute ar ajã amim karõ kôt dja gar katàt ar amijo aban ajmã akute kêt ne ar aba. Ne te katàt amijo aban arÿm atokry jabej. Kum amijarë gê ta ar atokrykam ar apytà. Metñndjwÿnh kute ar anhipêx djwÿnh kute ar amarkumrëx ne ar ajã ukanga këtkumrëx. Kum amijarë gê ta ar ajo ba.

5

Kute meo ba djwÿnhmã àpênh'ã karõ.

¹ Ar akam ar abê Jeju nhõ me jao aba djwÿnhwã ba ar amã ikabën jarëñ ar adjàpênh djà'ã ar amã karõ. Dja gar ikabën ma. Ota, badjwÿ ibê Jeju nhõ me jao iba djwÿnh. Ba ne ba Kritu tokrykôt omû.

Dja ba ajte omū. Djām rerekren kajgo ba omū? Kati. Dja ra:x ne uma: ba arȳm omūn kōt ar iba.

² Ga, me kute me õ krito djuw mex nhym memā abatànhja pumū. Ar gadjwȳ dja gar wākam me kute amim Jeju marmā arēnho aba. Memā Metīndjwȳnh kabēn jarēnho aba gē me mar mexo amū amikamēn mar rax ne. Djām me'õ ne kute ar amā ar aje meo aba'ã àpnēnh tȳx gar amā uman kabēn kōt ar aje me omūnho abamā? Kati. Ar ga dja gar amā me omūnh kīnh ne meo aba. Djām ar aje pi'ôk kaprībit mar ne aje amim o adjàptàr kadjy meo abamā? Kati. Ar amā me kīnhkam dja gar me o aba.

³ Djām ar aje amiraxo adjàmran Metīndjwȳnh nhō me ja janoro abamā? Kati.

Ga, mrykī'ātomtio ba djwȳnh õ krit kukām katàt baja pumū. Katàt ba nhym õ krit arȳm kōt katàt amijo ba. Ar gadjwȳ dja gar Metīndjwȳnh nhō me ja kukām katàt ar amijo aba gē me ajā amim, “Ba gēt kudjwa”, anen arȳm ar akudjwa katàt ar amijo ba.

⁴ Ga, me kute aben rer djàja pumū. Kam me'õ kute me kunī rerja dja kīnh djà'ã arȳm amim krādjē byn kutu. Pi'ôo krādjē tu. Nhym kam pi'ôo krādjē tēmbê punu. Ar gadjwȳ dja gar katàt õ me ja kukām amijo aba mex ne arȳm amim akīnh djà by. Õ me jao ba djwȳnh djwȳnh dja bôx. Jeju dja bôx ne arȳm ar amā ar akīnh djà mexti:re ngā gar arȳm amim aby. Djām ar akīnh djà rerekrmā? Djām punumā? Arkati. Kute ar amā ar akīnh djà nhōr ja dja mex rā'ã: rā'ã ne.

⁵ Ar ajabatành nyredjwȳ, ba ar amā ikabēn jarē. Dja gar mebēngēt kabēn ma. Arȳm me abatànhkam

dja gar me kabēn man kôt ar amijo aban amim,
 —Djām ije iraxo me akrenh? Kati. Ikajgo,
 anen abenmā amijo angrin akajgo. Mÿkam? Bir,
 amrēbê: me bakukāmāre memā kum,
 “Me amijo àmra prāmja Metīndjwÿnh arÿm mebê
 aptà.

Nhym be, me kute amijo kajgo dja Metīndjwÿnh tu
 mekam ukapríkumrēx”, ane.

⁶ Metīndjwÿnh 'itÿxo kubê kumkati dja gar rax man
 kam arÿm amijo akajgo. Amijo akajgo: nhym ī
 akati 'õkam arÿm kàjmā ar akamēn ar ajo rax ne.

⁷ Dja gar rax ma:n kum ar adjumar punu djà kunñ
 jarënhо aba. Kute ar amar ne ar ajo djuw mexo
 ſrkam ã kum anhÿro abao ane.

⁸ Ar ano mex ne amijā ano tÿx ne aminêje rít. Ga,
 rop jamrexe kàr ar baja pumü. Nãm kute mry'õ
 krēnmā abej ar ba. Akurê djwÿnhbê Xatanajdjwÿ
 ne 'itÿ:x ne àkrê: ne kabēn 'itÿ:x ne me abej ar ba.
 Kute me'õbê Jeju kurêmā nhym 'ã ukangamā ne
 abej ar ba.

⁹ Dja gar tu amim Metīndjwÿnh mar tÿxkumrēx
 ne 'ã adjukanga kêt ne o arÿm Xatanajbê aptàn
 arek kubê dja. Xatanaj ar abê Jeju kurê prãm ne
 ajte pyka kunikôt me bakamydjwÿbê kurê prãm.
 Jeju kukwakam ar aje meo akamyjabê kurê prãm
 nhym me ar akudjwa arÿm tokry. Ja dja gar aman
 kubê aptà.

¹⁰ Metīndjwÿnh ta ne tu kum me kaprÿ:kumrēx*
 ne prîne kute me kunio djuw me:xkumrēx. Ta ne
 Kritu djàpênhkôt amiwÿr ar ajuw ne ar ajo ba. Dja

---

* **5:10** Djām me ba ne gu me badjukaprÿ nhym pãnh kum me
 bakaprÿ Kati. Me ba ne gu me badjukaprÿ kêt. Ta ne kum me
 bakapríkumrēx.

gar õ kàjkwakam kôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadŷ ne amiwŷr ar ajuw. Be, ar atokry kàjbê 'irykam dja prîne ar ajo mex. Ta dja akubyn ar amã tŷx jadjà gar kôt adjâm tŷx ne 'ã ar adjukanga kêtakumrêx.

¹¹ Gê me kunî kum mex jarênh rã'ã: rã'ã ne. Gê me kunîmã rax rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne ja.

¹² Ije ar amã ikab n jarênh ja ne ba Xibanum  ar  nhym ar m 'ã pi' k no' k gar ar m amim ar . Me bakamyb  Xibanu ne tu amim Jeju markumr x ne 'ã ukanga k tkumr x. Ba ar amã ikab n jarênh 'ikr n nhym 'ã pi' k no' k ne. Ar ak nhm  ne ba ar amã ar . Ba ar amã mr mri Met ndjw nh ta tu kum ar akapr kumr x jar . Kam dja gar tu amim markumr x ne 'ã adjukanga k tkumr x.

¹³ Kr raxb  Babir nikam me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjo baja ne me ar amã kab n mex jar . Met ndjw nh kute meo ba kadŷ ar m amijo me ut . Ar gadjw  ar m amijo ar apyt . Mak djw  ar amã kab n mex jar . Tãm ne m  ik t ajkam n ar m kute ikra pyr k.

¹⁴ Dja gar abenw r b x ne abenm  akabēn mex jar n aben pa krij. Ar amã aben jab kam aben pa krijn aben tatak ne.

G  ar aje amim Kritu Jeju mar kun w  umar mex. Tãm ne ja.

Metīndjwŷnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560